herpy

VARANER

Yellow tree monitor

Varanus reisingeri

En slank, gul og sort trævaran fra øen Misool i Indonesien med en lang gribehale og lysende gule pletter på ryggen. Arten er sjælden i terrarier, kræver et højt og varmt terrarie med stor fugtighed og hører til hos den erfarne varanholder, ikke hos begynderen.

Familie: Varanidae Udgivet 15. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**80-95 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**10-15 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Regnskov**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**120 × 60 × 180 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**27-32 °C**
Hotspot	**35-48 °C**
Temperatur, nat	**24 °C**
Luftfugtighed	**60-90 %**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Insekter og hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**1-7 æg**
Inkubation	**160-170 dage** ved 29 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Utilstrækkelige data (DD)**

Arten står som de fleste varaner på CITES liste II og i bilag B til EU's forordning om handel med vilde dyr (338/97). Ved køb og salg inden for EU skal sælgeren kunne dokumentere, at dyret er lovligt erhvervet, og ved indførsel fra lande uden for EU kræves CITES-papirer. Arten er ikke nævnt i forbuddet mod hold af særlige dyr (bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015), så de almindelige regler i dyrevelfærdsloven gælder.

Om arten

Varanus reisingeri hører til trævaranerne i underslægten *Euprepiosaurus* og er nært beslægtet med *Varanus prasinus*. Kroppen er slank, og den lange gribehale kan udgøre mere end to tredjedele af dyrets samlede længde. Den bruges aktivt til at klatre.

Farven er det, der gør arten umiskendelig. Grundfarven er sort, og på ryggen sidder lysende gule pletter og øjepletter i tværgående rækker. Snuden er næsten hvid, og bugen er hvid til gullig, hos nogle dyr med et lyserødt skær. Andre arter i samme gruppe er grønne, blå eller sorte med anden tegning, så farven alene skiller arten fra dem. Arten blev beskrevet i 2005, og navnet hylder den tyske naturforsker og terrarieholder Manfred Reisinger, der hjalp med at fastslå, at det var en ny art. Senere undersøgelser af skællenes opbygning viste stor lighed med *V. prasinus*, så nogle forfattere behandler den som en underart. Her følges den almindelige opfattelse, at den er en selvstændig art.

En voksen *V. reisingeri* er omkring 80 cm lang inklusive hale og kan nå 95 cm. Vægten er ikke dokumenteret. Dyrene er dagaktive og nervøse, og de fleste dyr i handlen er vildfangne.

Arten er ikke en begynderart og heller ikke en art, man skal vælge af udseendet alene. Den lever længe, kræver et stort, hjemmebygget terrarie og et varmt, fugtigt og velventileret miljø, og vildfangne dyr har næsten altid parasitter og stress med sig. Det samlede krav til plads, strøm, foder og tid er langt større, end dyrets størrelse får en til at tro.

Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Udbredelse og levested

Varanus reisingeri findes kun på øen Misool i Raja Ampat-øgruppen ud for Ny Guineas vestspids, i provinsen Vestpapua i Indonesien. Typelokaliteten er selve øen, og der er ikke fundet dyr andre steder. Udbredelsen er derfor ekstremt lille, og arten regnes blandt de øgler, der har et af de mindste kendte udbredelsesområder.

På øen lever arten i skov fra havniveau op til omkring 535 m.

> **Oprindelig udbredelse:** Indonesien.

LEVESTED

Varanus reisingeri er et træboende dyr, der lever i tropisk regnskov. Som andre medlemmer af gruppen opholder den sig højt oppe i træerne og bruger den lange gribehale til at holde fast og balancere mellem grenene.

Der er kun få direkte observationer af arten i naturen, og der findes ingen målinger af temperatur og luftfugtighed på voksestedet. Regnskoven på en ø ved ækvator har et varmt og fugtigt klima året rundt med små udsving, og derfor holdes arten i fangenskab ved høje temperaturer og høj luftfugtighed med kun en lille forskel mellem sommer og vinter. Hvilke tal der gælder på Misool, er ikke dokumenteret.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Et voksent dyr har brug for et højt, hjemmebygget terrarie på mindst 120 × 60 × 180 cm (længde × bredde × højde), og højden er vigtigere end bundarealet. Angivelserne svinger fra 120 × 60 × 120 cm til 120 × 60 × 180 cm, og er du i tvivl, er den høje model den bedste. Vil du holde et par, skal der være betydeligt mere plads og mange adskilte skjul. Ungdyr kan starte i et mindre, men stadig højt terrarie, hvor de nemt finder foderet, og flyttes op efter størrelse. Vækstrate og passende størrelser for unger er ikke dokumenteret.

Byg terrariet af massiv træplade, glas eller plast, så varme og fugt bliver inde, og sæt ventilation ind i to højder, så luften bevæger sig uden at tørre alt ud. Dæk bagvæggen med kork eller lignende, så dyret kan klatre overalt. Sæt en kraftig central gren eller et helt træ op, og tilføj grene i mange vinkler og højder, så dyret kan gå, springe og klatre. Korkrør giver skjul og soveplads, og en kasse med fugtig mos hjælper især ungdyr og hunner, der skal lægge æg. Levende planter overlever sjældent de skarpe kløer, så brug kunstige planter og ranker.

Som bund bruges et fugtbindende lag af kokosfibre, mos, jord uden gødning eller fint opskåret cypresbark, gerne med løv ovenpå. Undgå sand, småsten og grus, som dyret kan sluge, så tarmen stopper til. Arten er træboende, så bundlaget er mest til at holde på fugten. Lukkede låger skal altid sidde forsvarligt, og varmekilder skal være afskærmede, så dyret ikke kan brænde sig på dem. Hold en lille skål med vand højt oppe på en holder, så den bliver brugt.

TEMPERATUR

Dagtemperaturen i terrariet skal være 27-32 °C, og natten må ikke blive koldere end omkring 24 °C. Over en solplads, som dyret kan komme helt tæt på, skal overfladetemperaturen være 35-48 °C. Angivelserne svinger, fra 35-40 °C til 44-48 °C, så start i den lave ende og lad dyrets adfærd afgøre, hvad der passer. Målingerne er overfladetemperatur taget med et IR-termometer, ikke luftens temperatur.

Det vigtige er en stor temperaturgradient, så dyret selv kan vælge mellem en varm solplads og køligere kroge. Brug en eller flere varmelamper over solpladsen, helst koblet til termostat, og afskærm dem, så dyret ikke kan røre pæren. Mål både øverst og nederst i terrariet. Sidder dyret hele dagen i det koldeste hjørne, er det for koldt, eller der er noget galt med helbredet.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være høj, omkring 60-90 %, og gerne over 70 %. Hold den ved at sprøjte terrariet kraftigt med hånden om morgenen og lade luften tørre lidt op hen på eftermiddagen. Sprøjt igen om aftenen. En forstøver, der kører nogle timer ad gangen, kan hjælpe, men kører den hele tiden, bliver bunden for våd, og der kommer mug.

Begge ekstremer er skadelige. For høj og konstant fugt giver luftvejsinfektioner og skimmel, og for lav luftfugtighed giver udtørring, vanskelige hudskift og luftvejsproblemer. Hvis fugten er rigtig, skal dyret ikke i vandbad. Et bad er kun nødvendigt, hvis hudrester sidder fast på tæer eller halespids og begynder at afklemme blodtilførslen. Dyret drikker sjældent af en skål og tager helst vand fra dråber, så sprøjt let mod dyrets snude og de omkringliggende blade, så det kan slikke dem.

LYS OG UVB

Varanus reisingeri er dagaktiv og skal have 12 timers lys om dagen med lysstofrør eller LED. UVB er ikke strengt nødvendigt, men anbefales som en sikkerhed, fordi det kan afbøde følgerne af et ufuldkomment foder, særligt hos unger og hunner. Brug et UVB-rør til Ferguson-zone 2 over den ene side af terrariet, så dyret kan vælge at gå ind og ud af lyset. Zonen er et skøn ud fra et dagaktivt trædyr i skoven og ikke dokumenteret for arten selv.

Monter røret så tæt på solpladsen, at dyret kan sole sig i lys og varme på samme tid, men uden at røret kan nås med kløerne. Skift røret efter producentens anvisning, fordi UVB-udbyttet falder, længe før lyset ser svagere ud.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Varanus reisingeri er en alsidig jæger, der æder insekter og andre hvirvelløse dyr samt mindre hvirveldyr. Hovedfoderet bør være insekter som kakerlakker og fårekyllinger, suppleret med møl, sommerfugle, silkeorme, voksmøllarver, tomatsværmerlarver og meldyr. Giv et bredt udvalg og skift ofte, så dyret ikke bliver kræsent.

Kødtunge fødeemner som mus, småfugle, rejer, hakket kalkun, kogte æg og stykker af kylling og fisk gives sjældnere, fx et par gange om måneden. Gnavere og andre kødtunge fødeemner er ikke hovedfoder for arten, og for mange af dem kan give overvægt.

Insekterne fodres godt op før brug og drysses med kalk og D3 en gang om ugen. Én gang om måneden drysses de i stedet med et multivitamin. Tilskuddet kan også blandes i hakket kød. Den rette fodringshyppighed er ikke dokumenteret for arten; daglig fodring med skiftende foder har fungeret. Om arten æder frugt, er usikkert.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Vildfangne dyr er sky, gemmer sig og bliver let stressede. Det kan tage flere måneder, før et vildfanget dyr stoler på dig. Sæt hånden roligt ind i terrariet hver dag, og lad dyret komme nysgerrigt hen. Greb, tvang og hastige bevægelser ødelægger tilliden. Dyr født i fangenskab er mindre bange og bliver ofte hurtigt tamme, hvis du aldrig griber, klemmer eller skræmmer dem.

Arten er lille i forhold til de store varaner, men har skarpe kløer og tænder. Et bid eller en rift kan give blødende sår, som bør vaskes og desinficeres. Hold aldrig dyret ved halen og undgå at gribe fast om kroppen. Under pasning og rengøring skal terrariet åbnes roligt, så dyret ikke springer ud eller falder.

Krybdyr bærer ofte salmonella. Vask altid hænder grundigt efter kontakt med dyr, indretning og bunddække, hold terrariet adskilt fra køkkenet, og hold små børn og personer med svagt immunforsvar væk fra dyret. Dyrene holdes bedst enkeltvis. Par kan holdes sammen i et meget stort terrarie med flere skjul, men kun hvis du kan skille dem ad.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønsbestemmelse hos arten er ikke udførligt beskrevet, og kønnet kan ikke bestemmes sikkert med det blotte øje på små dyr. Lad en dyrlæge med erfaring i krybdyr vurdere kønnet. Alder og vægt ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret.

Hunner bør være fuldt udvoksede og i god huld, før de sættes i avl, fordi æglægningen koster kalk og kræfter.

PARRING

Dyrene kan holdes parvis, hvis terrariet er meget stort og har mange skjul. Hold kun et par sammen, hvis du kan skille dem ad, når et af dyrene bliver stresset eller jaget. Parringssæsonen er ikke dokumenteret. Æggene lægges omkring fire til fem uger efter en vellykket parring.

Avl i fangenskab er lykkedes, men er sjælden, og der findes få udførlige beskrivelser. Opdræt kræver erfaring og et velindrettet terrarie, og det er klogt at starte med dyr af opdræt, der er vænnet til menneskelig kontakt.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger 1-7 æg pr. kuld, og der kan komme flere kuld i løbet af året. Æggene lægges i bunden eller i en æglægningskasse. En høj kasse, omkring 90 cm dyb og fyldt til randen med fugtig mos, kokosfibre eller en blanding, giver hunnen mulighed for at grave og vælge sin plads. Har hunnen ingen egnet plads, kan hun holde æggene tilbage eller lægge dem forkert, hvilket er farligt for hende.

En kasse til et par skal være meget større end en kasse til et enkelt dyr. Bor små huller i bunden til afløb, så fugten ikke samler sig.

INKUBATION

Æggene inkuberes ved omkring 29 °C i 160-170 dage. Det er en lang periode, hvor temperaturen skal holdes meget stabil. Æggene må ikke inkuberes for vådt, og det kan være bedst helt uden bundmateriale. Om kønnet afhænger af inkubationstemperaturen, er ikke dokumenteret.

Brug en velkalibreret rugemaskine, tag temperaturen med to termometre, og kontrollér æggene regelmæssigt for mug. Rør dem så lidt som muligt, og drej dem ikke.

OPDRÆT AF UNGER

Unger fra opdræt er nysgerrige og uden frygt for mennesker og bliver ofte tamme hurtigt, hvis de håndteres roligt. Hold dem i et højt terrarie med mange grene og skjul og den samme varme og fugt som voksne dyr. Foderet er insekter i passende størrelse. Vækst, alder ved første æglægning og dødelighed hos unger er ikke dokumenteret.

Flyt ungerne til hvert sit terrarie, hvis de begynder at jage hinanden eller viser tegn på stress.

Sundhed og typiske fejl

Vildfangne trævaraner er sjældent sunde, når de kommer hjem, og mange har både parasitter og luftvejsinfektioner fra transport og opbevaring hos leverandøren. Lad en dyrlæge med erfaring i krybdyr undersøge en afføringsprøve og dyrets helbred i de første uger. De typiske problemer er:

- Indvoldsorme og protozoer, som kræver forskellig medicin. Det skal derfor afgøres ved en afføringsprøve, hvad dyret skal behandles med.
- Luftvejsinfektioner af stress, forkert klima, for tør eller for våd luft. De giver slim, åndedræt med åben mund og sløvhed og behandles med antibiotika fra dyrlægen.
- Svampeinfektioner i huden, der først ligner et gråt område, der skal skifte ham, et blåt mærke eller en brandskade, og som breder sig. De heler ikke af sig selv og er smitsomme, så dyret bør isoleres i et andet rum.
- Hudrester, der sidder fast på tæer og halespids ved for lav luftfugtighed. Løsn dem forsigtigt med lunkent vand, ellers kan tæer og halespids dø af.
- Fordøjelsesstop efter indtagelse af sand, småsten eller grus.
- Kalkmangel og følger af ensidigt foder, især hos unger og hunner.

Gå til dyrlæge, hvis dyret holder op med at spise, hvis det sidder med åben mund, hvis huden ændrer sig, eller hvis afføringen er blodig eller meget tynd.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.